

FUNKCINIŲ ZONŲ STRATEGIJOS

Dr. Gediminas Česonis
Ekspertas

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Funkcinė zona

Funkcinė zona – dviejų ar daugiau savivaldybių tarybų bendru sutarimu formuojama Lietuvos Respublikos administracinių vienetų ribų nesaistoma vientisa teritorija, pasižyminti esamais ar kuriamais ekonominiais ir (arba) socialiniais ryšiais, skirta viešosioms paslaugoms bendrai teikti ir (arba) esamos ir (ar) būsimos viešosios infrastruktūros objektams bendrai steigti ir (ar) naudoti.

Vienas iš nacionalinės regioninės politikos uždavinių – didinti funkcinų zonų infrastruktūros ir (ar) paslaugų tinklo efektyvumą, užtikrinti, kad šia infrastruktūra ir paslaugomis galėtų naudotis visi gyventojai.

Funkcinių zonų modelis **gali būti taikomas iš esmės visose** savivaldybių kompetencijų srityse (viešųjų paslaugų teikimo, investicijų pritraukimo ir t.t.).

Funkcinių zonų modelio įgyvendinimas

Bendra strategija ir bendras susitarimas

Kiekvienai funkcinei zonai rengiama atskira bendrų veiksmų strategija, kurią patvirtina visų dalyvaujančių savivaldybių tarybos ir dėl kurios įgyvendinimo pasirašomas visų dalyvaujančių savivaldybių susitarimas

Veikimo principai nustatomi bendrame susitarime

Veiksmų įgyvendinimo ir koordinavimo pagal patvirtintą strategiją mechanizmas nustatomas savivaldybių susitarime dėl bendrų veiksmų įgyvendinimo

Veikiama bendrai

Funkcinės zonos formuojamos, jų strategijos rengiamos savivaldybių iniciatyva ir įgyvendinamos veikiant bendrai ir laikantis principo „iš apačios“

Funkcinės zonos apibrėžiamos remiantis šiais kriterijais:

- faktiškai egzistuojančiais funkciniais ryšiais apibrėžtoje teritorijoje
- bendromis problemų priežastimis
- savivaldybių susitarimu dėl bendrų veiksmų įgyvendinimo funkcinėje zonoje

Funkcinių zonų vystymas

5 VP prioritetas

Funkcinėse zonose įgyvendinamos bendrų veiksmų strategijos koncentruojamos į šiuos iššūkius:

01

Tvaraus, funkcionalaus, integruoto mobilumo užtikrinimą,

taip pat investuojant ir į geresniam darbo vietų pasiekiamumui, paslaugų prieinamumui, transporto taršos mažinimui, geresniam teritorijų junglumui, regionų investiciniam patrauklumui didinti reikiamą infrastruktūrą

02

Kokybiškų, inovatyvių, kompleksinių viešųjų paslaugų teikimą

(kur tinkama – skaitmeninant), taip pat investuojant į reikiamą infrastruktūrą, bei efektyvų viešosios infrastruktūros valdymą ir naudojimą

03

Socialinės įtraukties stiprinimą ir bazinių poreikių užtikrinimą

04

Ekonominio potencialo stiprinimą,

investicinio patrauklumo didinimą, verslumo ugdymą ir verslo aplinkos gerinimą, siekiant kurti naujas geresnės kokybės darbo vietas ir plėtoti aukštesnę pridėtinę vertę kuriančius verslus

05

Verslo, gyventojų, VVG, nevyriausybinių organizacijų

ir kitų partnerių įtraukimą į teritorinių problemų sprendimą, partnerystės puoselėjimą ir stiprinimą, vietos iniciatyvų rėmimą ir gebėjimų stiprinimą

Remiami veiksmai funkcinėse zonose

5 VP prioritetas

Viešųjų paslaugų prieinamumo užtikrinimas

Palankių sąlygų privačioms investicijoms pritraukti ir darbo vietoms kurti sudarymas, panaudojant specifinius, konkreitiems regionams būdingus išteklius

Remiami veiksmai funkcinėse zonose

Viešųjų paslaugų prieinamumo užtikrinimas

Planuojant ir įgyvendinant veiksmus FZ užtikrinamas bendradarbiavimas ir tinklaveika su NVO, VVG, MTEPI, KKI institucijomis. Veiklos įgyvendinamos VVL ir Sostinės regionų FZ, išskyrus regionų centrus ir 3-jų didžiausių miestų priemiesčius.

Investicijomis skatinamos iniciatyvos, kuriomis kompleksiškai sprendžiamos paslaugų prieinamumo ir išteklių naudojimo efektyvumo problemos ir didinamas viešųjų paslaugų sistemų tvarumas, įskaitant:

FZ savivaldybių viešųjų paslaugų infrastruktūros efektyvinimą, modernizavimą ir išmaniųjų technologijų diegimą bei informavimą, komunikaciją, tyrimus, efektyviam paslaugų ir infrastruktūros valdymui.

mobilioms paslaugoms teikti ar gyventojų pavėžėjimui užtikrinti reikalingų transporto priemonių (išskyrus viešojo transporto, GMP priemones ir „geltonuosius autobusiukus“) ir (ar) įrangos įsigijimą, taip pat užtikrinant šių priemonių pritaikymą neįgaliųjų poreikiams.

Remiami veiksmai funkcinėse zonose

Palankių sąlygų privačioms investicijoms pritraukti ir darbo vietoms kurti sudarymas, panaudojant specifinius, konkreitiems regionams būdingus išteklius

pramoninių ir (ar) komercinių teritorijų išvystymo netolygumų: investicijoms tinkamų sklypų, gamybinių pastatų, inžinerinės infrastruktūros trūkumų (pvz. trūkstamų jungčių su centralizuotais elektros, dujų, šilumos, vandens ar nuotekų tinklais ar atitinkamų vietinių AEI naudojančių įrenginių, šių teritorijų pasiekimui reikalingos susisiekimo infrastruktūros) pašalinimą ir priemones mažinančias neigiamą ekonominės veiklos poveikį aplinkai (triukšmą, oro, vandens taršą);

inovatyvias socialinės, kūrybinės ekonomikos ir bendro infrastruktūros naudojimo iniciatyvas (pvz., įrengiant gamybines, maisto, kūrybinių industrijų bendradarbytės erdves viešuosiuose pastatuose);

infrastruktūros pritaikymą ir įrangos įsigijimą naujoms arba trūkstamoms kompetencijoms ir įgūdžiams formuoti;

viešosios turizmo infrastruktūros (pvz., pažintinių takų, mažosios architektūros elementų) modernizavimą ar sukūrimą, pritaikant gamtos ir kultūros objektus lankymui (įskaitant pritaikymą neįgaliųjų poreikiams).

Planuojant ir įgyvendinant veiksmus FZ užtikrinamas bendradarbiavimas ir tinklaveika su NVO, VVG, MTEPI, KKI institucijomis. Veiklos įgyvendinamos VVL ir Sostinės regionų FZ, išskyrus regionų centrus ir 3-jų didžiausių miestų priemiesčius.

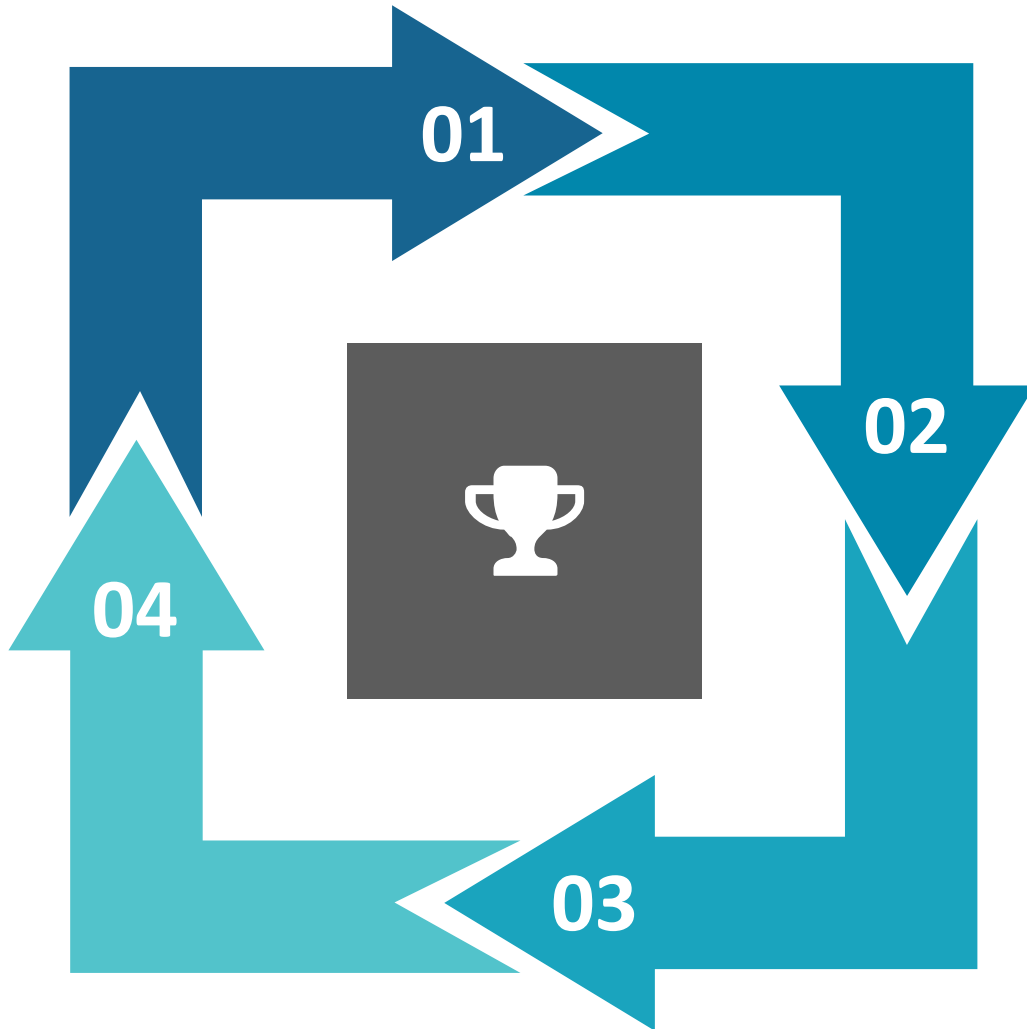

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Viešoji turizmo infrastruktūra

TIK funkcinėje zonoje ir TIK kai atitinka visus šiuos kriterijus

Pritaikant gamtos ir kultūros objektus lankymui

Esamų gamtos ir kultūros objektų lankomumo padidinimas/pritaikymas lankymui, investuojant į pažintinius takus, mažosios architektūros elementus, t. y., naujų traukos objektų sukūrimas negalimas.

Vieša infrastruktūra

turizmo trasos, pėsčiųjų (dviračių) takai, poilsio, apžvalgos ir stovėjimo aikštelės, stovyklavietės ir jų įrenginiai, paplūdimių įrenginiai, informacijos, higienos ir atliekų surinkimo, kiti lankytojų aptarnavimo ir poilsio objektai ir pan.

Savivaldybei deleguotos funkcijos

investicijos į kempingų, baseinų, žirgynų, sklandymo bazių įrengimą/statybas nėra galimos, nes verslo sritis nėra savivaldybės funkcija.

Bendrumas

gamtos ir kultūros objektai, maršrutai turi būti aktualūs ir svarbūs visam regionui. Įgyvendinant 5.2 uždavinį Programa remia bendrus savivaldybių veiksmus, nustatytus funkcinėse zonų strategijose.

Kas svarbu kuriant funkcinę zoną?

01

FZ formuoti ir jos strategiją rengti privalo bent 2 savivaldybės

Visos savivaldybės turi sudaryti vientisą teritoriją – jokių „pertrūkių“ joje neturi būti

02

FZ strategija yra integruotų teritorinių investicijų strategija

Veiksmai planuojami iš bent 2 veiksmų programos prioritetų – vien 5.2 uždavinio veiklų neužtenka, taip pat strategija gali apimti ir kelias bendradarbiavimo sritis

03

FZ formuojama siekiant bendrai teikti viešąsias paslaugas ir/ar bendrai naudoti infrastruktūrą

Funkcinė zona neturi siekti užpildyti infrastruktūros trūkumus kiekvienoje iš savivaldybių

04

FZ turi turėti koordinatorių

Tai gali būti vienos iš savivaldybių administracija ar kita savivaldybės įstaiga, kelių savivaldybių bendra įstaiga ir pan.

Funkcinė zona ar ne?

Vientisa teritorija

funkcinę zoną sudarančių savivaldybių teritorijos sudaro vientisą teritoriją

Integruotos teritorinės investicijos

Planuojami veiksmai atitinka integruotų teritorinių investicijų strategijoms keliamus reikalavimus

Bendras susitarimas

kuriama viešoji paslauga bus teikiama bendrai bent dviejų savivaldybių gyventojams, o infrastruktūra naudojama ir išlaikoma savivaldybių bendrai, ir dėl to pasirašytas savivaldybių susitarimas

Nauda kelioms savivaldybėms

kuriama pridėtinė vertė daugiau nei vienai savivaldybei

Pavieniai poreikiai

Infrastruktūra yra skirta tos savivaldybės gyventojų poreikių tenkinimui (pvz. miesto parkas, dviračių takų tinklas, turgus, riedučių parkas), ar užpildomas infrastruktūros trūkumas lyginant su kitomis savivaldybėmis (pvz., sporto kompleksas, kai jis yra ir kitoje funkcinės zonos savivaldybėje)

Nėra bendro naudojimo

Ta pati infrastruktūra kuriama visose savivaldybėse ir tai nėra susiję su bendru viešų paslaugų teikimu (pvz. bendrojo lavinimo mokyklos)

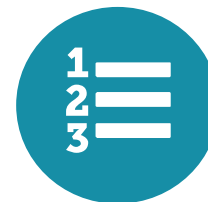
Neįmanoma teikti bendrai

Viešoji paslauga ar infrastruktūra dėl jos ypatumų negalima teikti/naudoti kelių savivaldybių gyventojams (pvz. aprūpinimas socialiniu būstu)

Galima naudotis ir įprastai

Savivaldybės infrastruktūra/viešosiomis paslaugomis kitų savivaldybių gyventojai naudojasi/galės naudotis be savivaldybių susitarimo

Prisiminkite

Ne tik 5.2

Funkcinės zonos vystymas nėra vien tik investicijų programos 5.2 uždavinio įgyvendinimas

Ne dubliavimas, o sinergija

ES investicijų programos 5.2 uždavinio investicijos negali dubliuoti kitų šios programos uždavinių investicijų (nepriklausomai nuo finansavimo formos ar lėšų kiekio), tačiau galima (netgi būtina) sinergija tarp atskirų uždavinių investicijų

Skirta ne trūkstamoms lėšoms padengti

Investicijos negali būti numatomos kitų programų (pvz. ES 2014-2020 m. investicijų) finansuojamų projektų bendraf finansavimui

Ilgalaikiai susitarimai

Susitarimas dėl bendros veiklos funkcinėje zonoje pasirašomi ir įsipareigojimai nustatomi neribotam laikui, bet ne mažiau kaip 5 metams po ES investicijų programos įgyvendinimo pabaigos

Finansavimo šaltinio reikalavimai

Visais atvejais, jei siekiama gauti kitų nei savivaldybių biudžetai finansavimo šaltinių lėšas, taikomi finansavimo šaltinio reikalavimai (pvz., sporto kompleksai nefinansuojami ES lėšomis)

Privaloma siekti rodiklių

Visi veiksmai, finansuojami ES lėšomis, turi siekti ES investicijų programos produkto ir rezultato rodiklių

Regionų plėtros planų rengimas

- Ateities ekonomikos DNR ▾
- Tarptautinis bendradarbiavimas ▾
- Vystomojo bendradarbiavimo ir paramos demokratijai programa ▾
- Viešoji ir privati partnerystė
- Valstybės strateginių tikslų ir finansų valdymo tobulinimas ▾
- Metodinės pagalbos centras ▾
- Regionų plėtros planų rengimas**
- Vykdytos programos ▾

CPVA.LT puslapyje papildoma informacija

Šią ir kitą Regionų plėtros planų rengimui aktualią informaciją galite rasti CPVA.LT puslapyje skiltyje „Regionų plėtros planų rengimas“.

Tiksli nuoroda <https://www.cpva.lt/regionu-pletros-planu-rengimas/814>

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

